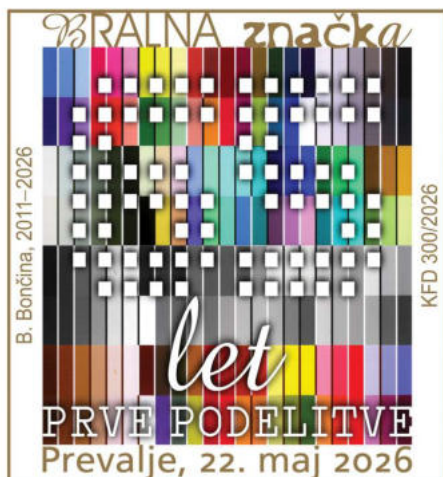

2391 Prevalje

Koroško filatelistično društvo

ter

Borut Bončina, Jože Keber in Peter Močnik

s podporo

predsednika Koroškega filatelističnega društva

obveščajo cenjeno občestvo, da bo v

petek, 22. maja 2026,

v počastitev:

»65 – letnice prve podelitve bralne značke«

na pošti

2391 Prevalje v uporabi

PRILOŽNOSTNI POŠTNI ŽIG.

Od srede, **20. maja 2026**, bo v **prostorih Avle Družbenega doma Prevalje** na ogled **priložnostna filatelistična razstava**.
Razstava bo na ogled do **sredine junija 2026**, v delovnem času **Občine Prevalje**.

Priložnostni poštni žig je neločljiv filatelističnega sklopa **Koroškega filatelističnega društva** (KFD, več na www.kfd.si in <http://facebook.com/filateliija>), ki ga sestavlja še:

- **dotisk na poštno celino/pisemsko ovojnico** (KFD 300/2026),

Celoten sklop **zaokrožuje priložnostna filatelistična razstava Jožeta Kebra** (KFD).

Motiv v osredju poštnega žiga predstavljajo stilizirane **bralne značke**, izvedene v obliki številke **65**, podlaga dotiska na poštne celini pa simbolizira knjižno omaro, v kateri so vidna hrbtnišča raznobarnih knjižnih ovitkov kot zakladnice slovenščine, našega jezika sporazumevanja in ustvarjanja v matici, zamejstvu in širom sveta.

Priložnostni poštni sklop ne obeležuje le **65** – letnice podeljevanja bralnih značk, ampak tudi **300** – to filatelistično izdajo KFD, ki letos obeležuje svojo **77** – letnico delovanja.

Bralna značka sta osnovala **Stanko Kotnik** in **Leopold Suhodolčan** na Osnovni šoli **Prevalje**. Mentorske poskuse spodbujanja prostovoljnega pristočnega branja pri mladih sta razvila v tekmovanje za **bralno značko**, ki je prvič potekalo v šolskem letu **1960/61** na območju štirih takratnih koroških občin. Prve, **Prežihove** bralne značke, so **22. maja 1961** na Prevaljah podelili **119** bralcem ob navzočnosti pisatelja **Franceta Bevka**. Bralna značka je gibanje nacionalnega pomena, ki skrbi za spodbujanje in ohranjanje bralne kulture od predšolske dobe do odraslosti. Gibanje vse sodelujoče spodbuja k branju, v zadnjem času pa je pomembno tudi z vidika medgeneracijskega povezovanja. Bralcem daje možnost neposrednega stika z ustvarjalci, povezanimi z knjigami. Hkrati pa ima **bralna značka** poseben pomen tudi med slovenskimi zamejci, izseljenci in zdomci, katerim njihovo **branje v slovenskem jeziku** pripomore k splošnemu ohranjanju slovenskega jezika kot jeziku sporazumevanja in ohranjanju slovenske identitete.

Jože KEBER, predsednik,

Koroško filatelistično društvo, www.kfd.si

Arh. **Borut BONČINA**, avtor filatelist. sklopa KFD,

Arhitekt Borut Bončina s. p.

Peter MOČNIK, strokovni sodelavec,

MK Studio d. o. o.

65 LET PRVE PODELITVE BRALNE ZNAČKE IN POŠTA 2391 PREVALJE, 22. 5. 2026

Ideja branja za bralno značko se je porodila v začetku šestdesetih let 20. stoletja kot izraz želje in potrebe po uspešnejšem širjenju in poglobljanju književne literature med mladimi bralci. Predstavlja izvirno slovensko kulturno gibanje, ki gradi na tradiciji bralnih značk poimenovanih po slovenskih pisateljih. V šolskem letu 1960/61 sta na Osnovni šoli Prevalje profesor slovenskega jezika in književnosti Stanko Kotnik, skupaj z ravnateljem in mladinskim pisateljem Leopoldom Suhodolčanom, že obstoječi bralni krožek nadgradila v »tekmovanje« za bralno značko kot obliko pogovora o knjigi z mladimi bralci. Koncem petdesetih let 20. stoletja je bilo zbiranje raznovrstnih kovinskih značk priljubljena prostočasna dejavnost otrok, mladostnikov in odraslih. Značka je bila pogosto »odlikovanje« za dosežke na različnih športnih področjih. Bralna značka je tako za mlade bralce postala visoko cenjena nagrada za dosežke pri branju. Snovalca, ki sta sledila željam mladih bralcev, sta priznanje v podobi kovinske značke s portretom Prežihovega Voranca, le nekaj več kot desetletje po pisateljevi smrti (1950), povzdignila v priznanje branju. Nadaljnje širjenje bralnih značk v Sloveniji je prineslo poimenovanja le-teh po pomembnih pisatelji-h/cah iz krajev, kjer so se značke podeljevale. »Značke« so se med seboj povezale in v začetku 70. let je nastala Zveza bralnih značk Slovenije. Od leta 2002 vodi gibanje na nacionalni ravni Društvo Bralna značka Slovenije, poimenovano je po priznanju (znački s podobo pisatelja), kakršnega so več desetletij podeljevali mladim bralcem. Bralna značka je v svojem razvoju spodbudila številna srečanja s pisatelji, ilustratorji in uredniki. Sprva so bila srečanja s pisatelj-i/-cami namenjena svečani podelitvi značk, sčasoma pa so prerasla v kulturne dogodke, s katerimi kulturni ustvarjalci motivirajo in spodbujajo mlade in manj mlade bralce za nadaljnje branje in ustvarjanje. Bralna značka je gibanje nacionalnega pomena, ki skrbi za spodbujanje in ohranjanje bralne kulture od predšolske dobe do odraslosti. Gibanje vse sodelujoče spodbuja k branju, v zadnjem času pa je pomembno tudi z vidika medgeneracijskega povezovanja in je leta 2011 za svoje delo prejelo tudi najvišje državno odlikovanje, zlati red za zasluge. Od 21. marca 2019 je vpisana tudi v razvid nesnovne kulturne dediščine Republike Slovenije. Poseben pomen ima bralna značka tudi med slovenskimi zamejci, izseljenci in zdomci. Njihovo branje v slovenskem jeziku omogoča ohranjanje slovenskega jezika in slovenske identitete. V knjigah je ves svet, v njih so skriti tudi domišljijiski svetovi, knjige zblížujejo, nagovarjajo in razveseljujejo. Za mnoge mladostnike, in tudi mnoge preostale ljudi, je danes vse človeško znanje zbrano v največji svetovni »knjižnici«, na medmrežju. Hkrati s to koncentracijo pa je svetovni splet v svoji biti razobličin in »skrit«. Knjige ne vsebujejo le zapisano vedenje/znanje, so tudi taktilen objekt in hkrati s svojo likovno opremo in različnimi načini tiska izpričevalci najrazličnejših tehnik in materialov.

2391 Prevalje

Koroško filatelistično društvo (KFD, www.kfd.si, <http://facebook.com/filateliija>) v svoji raznovrstni dejavnosti že vse od leta 1949 obeležuje koroške in slovenske tako samorastnike/bukovnike kot izpričane mojstre pisane besede ter obletnice bralne značke. Tokrat je društvo ob 65-letnici prve podelitve bralne značke na Prevaljah v butični samozaložbi pripravilo izboren priložnostni poštni sklop, ki ga sestavljata:

- en (1) priložnostni poštni žig (PPŽ, 2391 Prevalje, 22. 5. 2026) in
- en (1) dotisk na poštno celino Pošte Slovenije/pisemsko ovojnico (PC/PPO, nominale A, KFD 300/2026).

Izdana PC/PPO predstavlja tristoto poštno enoto, ki jo je v svojih 77-letih delovanja izdalo KFD in čudovito uokvirja namen poštne storitve kot eno od oblik pisne kulture in izražanja slovenščine kot našega materinega jezika.

PPŽ je pravokotne navpične oblike (70:100), v obliki prostorsko stilizirane knjige, na katere naslovnici je v njeno navpično os umeščen štirivrstičen zapis »BRALNA/značka/65/let«. Hrbitišče »knjige« je zapolnjeno z enovrstičnim zapisom »1961-2026«, postavljenim pravokotno na naslovnico. Zgoraj debelino »knjige« vodoravno prepenja zapis »22. 5. 2026«. Pod spodnjim robom knjige je v polni širini PPŽ vodoravno umeščen zapis »2391 Prevalje«. Tehnični zapisi na PPŽ so oblično izvedeni z uporabo različnih stilov zapisov izbranih črkovnih naborov (velike in male pisane ter velike in male tiskane črke).

Kot priložnostno poštno ovojnico se je izbral dotisk na poštno celino (pisemsko ovojnico) Pošte Slovenije, na kateri je v zgornjem desnem vogalu predhodno natisnjena poštna znamka Pošte Slovenije (nominale A, motiv štirih ptic, okvir oker barve). V desni polovici poštne celine je v sivi barvi natisnjen del motiva poštne znamke (ptice z pisemskimi ovojnicami). Dotisk poštne celine (ilustracija KFD) je barven, umeščen v levi spodnji vogal ter kvadratne oblike z belo obrobo. Obroba simbolizira knjižno omaro, v kateri so na osmih »policah« vidna hrbitišča raznobarnih knjižnih ovitkov kot zakladnice slovenščine, našega jezika sporazumevanja in ustvarjanja v matici, zamejstvu in širom sveta. V zgornji del okvirja je enovrstično umeščen napis »BRALNA ZNAČKA, v spodnji del enovrstičen zapis »Prevalje, 22. maj 2026«, v levi del okvirja »B. Bončina, 2011-2026« in v desni del okvirja »KFD 300/2026«. Vsi napisi v okvirju so zlate barve. V osredju ilustracije je na njeni polni širini in višini na navpično os notranjosti umeščen trivrstičen zapis bele barve »65/let/PRVE PODELITVE (podložen s črno senco). Vsi zapisi v osredju in po okvirju ilustracije so izvedeni z uporabo različnih stilov zapisov izbranih črkovnih naborov (velike in male pisane ter velike in male tiskane črke).

Priložnostni poštni sklop je oblikoval arh. Borut Bončina.

V Avli Družbenega doma na Prevaljah je Jože Keber (KFD) postavil priložnostno filatelistično razstavo »Bralna značka in koroški pisatelj«, ki bo na ogled do sredine meseca junija 2026.